

South Central Public Health District

Prevent. Promote. Protect.

1020 Washington Street N • Twin Falls, ID 83301
(208) 737-5900

VX KAO SLUCAJ BIOTERORIZMA

Sta je to VX?

VX je ljudski-napravljen hemijski bojni agent svrstan kao nervni agent. Nervni agenti su najviše otrovni i sa najbrzim dejstvom od svih poznatih hemijskih bojnih agenata. Oni su slicni pesticidima (otrovi za insekte), zovu se organofosfati, prema tome kako djeluju i koju vrstu stetnih posljedica uzrokuju. Medjutim, nervni agenti su mnogo snazniji od organofosfatnih pesticida. VX je bez mirisa i okusa i to je jedna uljasta tekucina boje cilibara i veoma sporo isparava. U stvari, VX isparava istom brzinom kao motorno ulje. VX se ne moze naci u prirodnoj sredini.

Kako je osoba izložena VX agentu?

Nakon sirenja VX agenta u zraku, ljudi mogu biti izloženi pute dodira koze, kontakta preko ociju, ili udisanjem (disanje VX izmaglice). Premda se VX ne mijesa sa vodom tako lako kao ostali nervni agenti, on se moze prosiriti u vodi. Nakon sto je VX agent pusten u vodu, pijuci zagadjenu vodu ili imajuci zagadjenu vodu na svojoj kozi, ljudi se mogu izložiti nervnom agentu. Ako je hrana zagadjena sa VX agentom, jedenjem hrane osoba se izlaze ovom sredstvu.

VX izlaganje se uglavnom desava kroz izlaganje tekucini, ali ako se zagrijava do visokih temperature moze da se pretvori u male kolicine pare (gas).

Nakon izlaganja pari, odjeca osobe moze da oslobadja VX agent za oko 30 minuta, sto moze da vodi do izlaganja drugih ljudi. VX je takodje tezi od vazduha i slijegace se u niza podrucja i stvarati veci rizik izlaganja.

Koji su znaci i simptomi izlaganja VX agentu?

Ljudi mogu ne znati da su bili izloženi VX agentu zato sto nema mirisa. Ako je osoba bila izložena niskoj ili umjerenoj dozi udisanjem, gutanjem, ili upijanjem kroz kožu, moze da iskusi neke ili sve od sljedecih simptoma za nekoliko sekundi do nekoliko sati nakon izlaganja:

- Iz nosa curi
- Suzne oci
- Male, kao tacka zjenice
- Bol u ocima
- Nejasan vid
- Pljuvacka isticice iz usta i prekomjerno znojenje
- Kasalj
- Spor ili ubrzan rad srca
- Ubrzano disanje
- Proliv
- Pojacano mokrenje
- Zbunjenost
- Dremljivost
- Slabost
- Glavobolja
- Mucnina, povracanje, i/ili bol u stomaku
- Stegnutost u prsima
- Nenormalno nizak ili visok krvni pritisak

Cak i sicusna kap nervnog agenta na kozi moze uzrokovati znojenje i grcenje misica gdje je nervni agent dotaknuo kožu. Izlaganje velikoj dozi VX na bilo koji nacin moze rezultirati u ove dodatne zdravstvene posljedice:

- Gubitak svijesti
- Grcenje
- Paralizu
- Prekid disanja koji moguće vodi u smrt

Molimo sjetite se da predstavljeni znaci i simptomi bez potvrđenog izlaganja VX agentu ne znace obavezno da je osoba bila izložena.

Kako ljudi mogu da se zastite i sta bi trebali uciniti ako su bili izloženi VX agentu?

Oporavak od izlaganja VX agentu je moguć liječenjem, ali raspoloživi protivotrov mora biti upotrijebljen brzo da bi bio djelotvoran. Stoga najbolja stvar da se učini je izbjegavati izlaganje:

- Napustite područje gdje je VX agent bio pusten i potražiti svježi zrak. Brzo premještanje u područje gdje ima svježeg zraka je veoma djelotvorno u smanjenju slučaja smrti od izlaganja parama VX agenta.
- Ako je pustanje VX agenta bilo napolju, napustite područje gdje je VX bio prosiren. Idite na teren sa najvisim mogućim nivoom, zato što je VX teži od zraka i slijegace se u niza područja.
- Ako je VX agent bio pusten u unutrašnjem prostoru, izađite iz zgrade.

Ako ljudi smatraju da su bili izloženi, treba da skinu svoju odjeću, brzo operu citavo tijelo sapunom i vodom, i potraze medicinsku pomoć što je prije moguće. Ispod su mjere predostoznosti koje treba uzeti u obzir kod skidanja odjece i pranja:

Skidanje i odbacivanje odjece:

- Brzo skinite odjeću na kojoj ima tecnog VX agenta. Svaki dio odjece koji treba da se prevuce preko glave treba biti izrezan sa tijela, umjesto da se povlaci preko glave. Ako je moguće zapečatite odjeću u plasticnu kesu. Skidanje i zatvaranje odjece na ovaj način ce pomoci da se zastite ljudi od svake hemikalije koja moze biti na njihovoj odjeci.
- Ako je odjeca bila smjestena u plasticne kese, obavijestite osoblje hitne pomoci odmah na dolasku. Nemojte rukovati plasticnim kesama.
- Ako pomazete drugim ljudima da skinu svoju odjeću, pokušajte da izbjegnute dodirivanje svakog zagađenog mjesta i skinite odjeću što je prije moguće.

Pranje tijela:

- Sto je prije moguće, operite sav tecni VX sa kože sa velikom kolicinom sapuna i vode. Pranje sapunom i vodom ce pomoci da se ljudi zastite od svih hemikalija na svom tijelu.
- Inspirati oči obicnom vodom za 10 do 15 minuta ako peku ili je vid nejasan.
- Ako je VX agent bio progutan, ne pokušavati podsticati povraćanje ili davati tekucinu da se pije.
- Potražite medicinsku pomoć odmah. Nazovite 911 i objasnite sta se desilo.

Kako se izlaganje VX agentu lijeci?

Liječenje se sastoji od skidanja VX agenta sa tijela što je prije moguće i pružanjem odgovarajuće medicinske njege u bolničkom smjestaju. Protivotrovi su na raspolaganju za VX agente. Oni su od najveće pomoci ako su upotrijebljeni što je prije moguće nakon izlaganja.

Za više informacija, molimo nazovite South Central Public Health District (Ured zdravlja) na broj telefona 734-5900, lokal 239.